

TÁMBA RENÁTÓ

Zsebszövegek

Éjt nappallá téve felkel. Bekapcsolja a mikrofont a mellkasán és egész nap egy hátsó teremből szinkronizálják. Nem vált menetjegyet a kék villamoson, a sárga buszon, mindenre bérlete van. A parkban találkozik a halványsárga lánnyal, akivel tegnap is. Mindennap randevúja van a fénnel, udvarolna neki, szívében a hold izzó korongjával, de az nem jön el. Helyette találkozik a halványsárga lánnyal, a parkban, délután egykor. Randevút beszélnek meg estére is. Este nappalt éjjé téve elalszanak. Mert én vagyok a nappali sötétség és én vagyok az éjjeli fény. Én vagyok, aki mindig fél, én vagyok, aki sohasem fél. Én vagyok a lelkiismeret, én vagyok a közöny, én vagyok a részesülés utáni nyugalom. Én vagyok az utolsó, s az utolsó utáni pillanat is én vagyok. Én vagyok, akire nem gondolsz s akire én magam sem gondolok.

Apa vár...

Apa leárazott sütivel és édes borral vár minket látogatóba a halál jégkamrájában. A vég szolgájával van egy szobában, sovány cigaretta a kezében. Minket vár, csak a mi nevünket suttogja álmaiban, csak a mi földi szerelmünk élteti őt még ott is a lelkes képzelet édes óráiban.

Cigaretájából a füst a fal bőrébe száll, mint a semmibe szívódó emlék. Csak ránk vár ott türelmetlenül, üres cella a szíve, napról napra csak ránk vár, csikkeit számolja. Reméli még, hogy a halál visszaengedi (őt) hozzánk. Ott ül egy kopott vasszéken, egy gyűrött arcú emberrel egy szobában. Közöttük sakktábla. A rácsok mögött az őr, a jégszívű idegen: egykor neki is háza volt – gyermekekkel és növényekkel teli. De most már egészen ide tartozik. Ő volt soron legutoljára, s most apából is ilyen, arctalan lény lesz talán. De apa vár.

Csak ránk vár, csak ránk. Tíz kezével szívja a cigarettát és száz kezével írja savanyú leheletével bélyegzett leveleit. De soha nem jutnak el hozzánk. Talán már soha nem látjuk őt viszont. Talán már csak édes képzelet ő nekünk.

TÁMBA RENÁTÓ (1987, Ózd) író, gyermekkor-kutató, fejlesztőpedagógus. Doktori értekezését 2016-ban védte meg a Debreceni Egyetem Nevelés- és Művelődéstudományi Doktori Programjában, az ebből készült könyv 2017-ben jelent meg Gyermekkor a vásznanakon címmel a Storming Brain Kiadónál. Verseit és kisprózáit az Eső, a Napút, a Partium, az Amúgy, a Vörös Postakocsi, a Várad és a Kalligram közölte.

A maradék öt percben

Matekóra. Hogy én mennyire utálok! Huszonkilencen kucorgunk egy apró teremben az óra végét várva. Itt senki sem akar okosabb lenni. Mindenki csak menekülne. Az iskolából, a tanároktól. Azoktól, akik megmondják, mit tegyünk. Sokan csak ezért túrnek, ezért tanulnak mégis. Néhányan csak vegetálnak, de én próbálok figyelni. Otthon, a konyhaasztalnál, a kényelmetlen lócán mégis estig tanulok. A szobámban nincs íróasztal, ha pedig az ágyon tanulok, elálmosodok. Ezért fagyoskodok inkább a konyhában.

Na tessék, megint elkalandoztam. A táblát bámulom üveges szemekkel, s hallom, ahogyan a tanár közelít, majd megáll mellettem. A padtársamat szólítja, kihívja a táblán díszelgő másodfokú egyenlethez. „Hármas, helyedre mehetsz.” Aztán engem szólít: „Gyere a katedrához!” Na persze... biztos szeretné, ha katedrán emelkedhetne a diáktömegek fölé, de itt csak velünk sülyyed. Hiszen a mi sulink ingoványos talajra épült, látszik is kissé ferde homlokzatán.

A táblánál vagyok. Csak állok meredten a nagy rejtély előtt. A tanár lejebb tolja vastagkeretes szemüvegét, igazít egyet felfogott haján, majd feláll: „Na, édes kisfiam, mi lesz? Leszáll a Nap.” Elkezdek karcolni valamit a táblára: a képletet. A kulcsot a megoldáshoz. „Na, megy ez! Nincs baj, apukám...” Így biztat Judit nénye. A behelyettesítés még megy, a számolás már nem annyira. Próbálok, próbálok, aztán a helyemre küld. „Na, kábé ennyit vártam. Az igyekezet megvolt, kettes.” Beülök a picsakoptató padba és csendben meghúzó magam.

Az irodalmat jobban szeretem, de ma elmarad. Épp Adyról tanulunk. A messiásos versét fel is rappeltem a telómra. Klipet kellene hozzá forgatni. Tanár Úr nem adna ötöst az ötletre, de így jobban bele tudnám magam élni. A tanároknak lövésük sincs, hogyan lehet megmozgatni a diákok képzeletét. Így az osztály nagyja még a nevére sem fog emlékezni nagyjainknak. A költők mennek a süllyesztőbe. És velük megyünk mi is, mert nem tanulunk meg szart sem. Csak azt, hogy túrni kell a felnőttek faszágait.

De már csak két év. Aztán fősvuli. Ott már bulizni is lehet. És élni. És felejteni. Aztán ha vége, talán újra ráeszmélni a rabszolgasorsra...

Judit nénye a sokadik diákot is leosztályozta. Elégedett vigyorral az arcán kezd bele az újabb anyagba a maradék öt percben. Ezt az ütődött Thalészt vízbe fojtánám... Úgysem fogjuk kiszámítani a piramisok magasságát soha. Akkor meg mire jó ez? Jól van, Judit nénye, megszoktuk már... Az iskola nem az életre nevel. És ilyen sallangokkal telik el az élet. De a végén... a maradék öt percben... majd rakok rá egy keményet.

Kishajó

Anyu kicsi, kék hajót úsztat a tengeren. A tengerben fürdök én, borzalmas lokneszi szörny, karmomat emelem a kis hajó felé. Anyu visít, „Jaj, ne! Legénység, vissza! Szörnyeteg a láthatáron!” S visszahőköl a hajó, anyu visszahúzza, felteszi a szappantartóba. „Jól van, kisfiam, mi azért megmenekültünk”, mondja. „Mi elől?” Kérdelem, s csak egy sóhaj a felelet. De ez nem elég, keresem tovább a választ kisírt szemeiben, gondterhelt arcán. Pár perce lett ilyen. Apu kígyót-békát ordított rá, hogy béna tyúk, hogy még főzni se tud, a sör is langyos, meg hogy „asszony, vidd ki a faszomat hugyozni”. Otthon mindig ez megy: apu brummog, anyu sóhajt. Anyu sóhajt a világon a legnagyobbat, mint egy jóságos óriás, olyat. Tüdőben annyi levegő nincs. De van, hogy már sóhajtozni sem bír. Olyankor csak magához ölel, s azt súgja nekem: „Elhajózunk majd innen egyszer, messzi tengereken. Még apádat is hátrahagyjuk, hiába, hogy nem tehet arról, amit tesz. Az élet keserűsége teszi. Az élet keserűsége... ezt gyakran mondja. Néha csak bámulom a falat, arra gondolok, ahogy ezt mondogatja, meg apám vörös arcára, meg arra, hogy elhajózunk innen anyuval egy kis árbócoson, el, messzire. Néha pedig, amikor egyedül vagyok a lakásban, csak leülök a nappaliban, s bámulom a hatalmas posztert, amin pálmafák vannak, meg hajók. Jaj, kín és keserűség, elbújunk előled örökre, elhajózunk innen, látni se bírom már ezt a hazug képet...